

Міністерство освіти і науки України
Луцький національний технічний університет

Редакторський аналіз

**Методичні вказівки до виконання практичних та самостійних робіт
для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
освітньої програми «Медіакомунікації та PR »
галузі знань 06 Журналістика
спеціальності 061 Журналістика
денної та заочної форм навчання**

Луцьк 2025

УДК 070:654.19(07)

P81

До друку

Голова вченої ради факультету освітніх, цифрових та соціальних технологій _____
Г. А. Герасимчук

Затверджено вченою радою освітніх, цифрових та соціальних технологій Луцького НТУ, протокол № __ від «_____» 2025 року

Електронна копія друкованого видання передана для внесення в репозитарій ЛНТУ

Директор бібліотеки _____ Н.П.Поліщук

Рекомендовано до видання на засіданні кафедри іноземної та української філології ЛНТУ, протокол № __ від «_____» 2025 року.

Завідувач кафедри іноземної та української філології _____ А.П. Мартинюк

Укладач: _____ Т.В. Николюк, _____ Л.В.Жванія, кандидат філологічних наук, доцент кафедри іноземної та української філології ЛНТУ

Рецензент: _____ Л.Ю. Тиха, кандидат філологічних наук, доцент кафедри іноземної та української філології ЛНТУ

Відповідальний за випуск: _____ А.П. Мартинюк, кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри іноземної та української філології ЛНТУ

УДК 070:654.19(07)

P81

Редакторський аналіз [Текст]: Методичні вказівки для практичної та самостійної роботи для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти освітньої програми «Медіакомунікації та PR» галузі знань 06 Журналістика спеціальності 061 Журналістика денної та заочної форм навчання/ уклад. Т.В.Николюк, Л.В.Жванія. Луцьк : Відділ іміджу та промоції ЛНТУ, 2025. 55 с.

Посібник містить теми завдань до практичної та самостійної роботи з курсу «Редакторський аналіз». У виданні також є питання до іспиту, тестові завдання та список рекомендованої літератури.

© Т.В. Николюк, 2025

ЗМІСТ

Вступ.....	4
Змістовий модуль 1.	
Тема 1. Редакційний менеджмент. Редакція в медіа.....	5
Тема 2. Робота редактора та редакції.....	8
Тема 3. Редакційний маркетинг.....	11
Тема 4. Редакційний аналіз у теорії редагування.....	13
Тема 5. Редакційна комунікація та взаємодія з аудиторією й авторами.....	16
Тема 6. Редакторський аналіз тексту: предмет, методи та професійне читання.....	18
Тема 7. Оцінка змістової цілісності та інформативної насиченості тексту.....	21
Тема 8. Композиція тексту та логічна організація матеріалу.....	26
Тема 9. Робота редактора на мовному рівні: речення, абзац, стилістика.....	32
Тема 10. Помилки у тексті: інформаційні та морфологічні.....	37
Тести для самоконтролю.....	37
Перелік питань до іспиту.....	45
Рекомендована література.....	47

ВСТУП

«Редакторський аналіз» — нормативна навчальна дисципліна, що має розкрити основи та методикку детального редакторського аналізу, який є ключовим у редакційно-видавничій підготовці тексту до публікації. Він також передбачає теоретичне обґрунтування методів роботи редактора та системний аналіз його практичних завдань в контексті всього видавничого процесу (з урахуванням різних аспектів цієї діяльності).

Завдання курсу — засвоїти теоретичні засади та методичні підходи до редакторського аналізу, опанувати професійні методи роботи з текстами, авторськими оригіналами. Також передбачається формування навичок створення редакційних висновків, практичного досвіду у виявленні та коригуванні помилок у текстах, а також навчання аналізу різних жанрів публіцистичних текстів.

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Редакційний менеджмент. Редакція в медіа

1. Редакційні процеси: планування, виробництво контенту, публікація, оцінка результатів.
2. Принципи внутрішньої взаємодії: делегування, відповідальність, звітність, конфлікт-менеджмент.
3. Ринок медіа, конкуренція, цифрова трансформація, аудиторна динаміка.

Література:

1. Гусак О.О. Роль редактора в інтернет-редакції нових медіа. URL: <https://ela.kpi.ua/server/api/core/bitstreams/77214677-efed-4be7-bb47-1805fae6b539/content>
2. Медіаменеджмент і медіамаркетинг: концепти, стратегії, практики: навчальний посібник / О.Т. Марків; Український державний університет імені Михайла Драгоманова. Київ.: Вид-во УДУ ім. Михайла Драгоманова, 2024. 116 с
3. Рус-Моль Штефан, Шульц Танев. Редакційний менеджмент // Рус-Моль, Штефан; Шульц, Танев: Журналістика: посібник / Пер. з нім. В. Климченко та В. Олійник; наук. ред. В. Іванов. Київ: Академія української преси, Центр вільної преси, 2025. С. 251-288. <https://www.aup.com.ua/book-review/zhurnalistika-posibnik-shtefan-rus-mol/>
4. Сучасний медіа-менеджмент в друкованих ЗМІ: Шляхи роздержавлення української преси: Вид. 2-ге, доповн. та виправлене / За ред. В. Іванова та Н. Ланге. Київ: ЦВП, АУП, 2008. 300 с.

1. Визначити сутність редакційного планування та його роль у формуванні контент-стратегії. Окреслити основні етапи планування: постановка цілей, визначення аудиторії, добір форматів, розподіл ролей, встановлення дедлайнів. Схарактеризувати процес виробництва контенту (пошук інформації, робота з джерелами, написання тексту, редагування, підготовка візуальних матеріалів). Розкрити особливості підготовки матеріалу до публікації (адаптація під платформу, оптимізація заголовків, добір візуальних інструментів, перевірка етичних і юридичних аспектів). Визначити роль редактора в формуванні рекомендацій для покращення редакційної роботи. Пояснити взаємозв'язок між плануванням, виробництвом, публікацією та оцінкою результатів як єдиним циклом редакційної діяльності.

Сформулювати висновки щодо оптимізації редакційних процесів у сучасних медіа.

1. Визначити сутність внутрішньої взаємодії в редакції та її значення для ефективності командної роботи. Окреслити принципи делегування: розподіл завдань, визначення зон відповідальності, контроль виконання, довіра до виконавців. Схарактеризувати механізми відповідальності в редакції (індивідуальна та колективна відповідальність, відповідальність редактора за якість контенту, відповідальність журналіста за достовірність інформації). Розкрити принципи конфлікт-менеджменту в редакційній команді. Виявлення причин конфлікту, методи його врегулювання, роль редактора як медіатора. Проаналізувати типові ситуації внутрішніх конфліктів у редакції та запропонувати можливі шляхи їх розв'язання.

Пояснити взаємозв'язок між делегуванням, відповідальністю, звітністю та конфлікт-менеджментом як елементами єдиної системи внутрішньої взаємодії.

Сформулювати висновки щодо оптимізації внутрішньої комунікації в редакції та підвищення ефективності командної роботи.

2. Визначити структуру сучасного медіаринку та охарактеризувати його ключові сегменти (традиційні медіа, цифрові платформи). Проаналізувати чинники, що впливають на конкурентоспроможність медіа: якість контенту, швидкість реагування, інноваційність. Окреслити виклики, які постають перед медіа в умовах

високої конкуренції та швидких технологічних змін. Сформулювати висновки щодо стратегій адаптації медіа до цифрового середовища та змін у поведінці аудиторії.

Запитання до самостійної роботи

1. Які ключові функції виконує редакція в сучасному медіапросторі?
2. Як редакційний менеджмент впливає на якість та достовірність інформаційного продукту?
3. У чому полягає різниця між редакційним плануванням і стратегічним менеджментом медіа?
4. Які моделі організації редакційної роботи існують (традиційна, цифрова, гібридна) і які їхні переваги та недоліки?
5. Як редактор координує роботу журналістів, кореспондентів та інших учасників редакційного процесу?
6. Які інструменти редакційного контролю використовуються для забезпечення відповідності матеріалів стандартам медіа?

Завдання для самоперевірки

Завдання 1. Проаналізувати структуру сучасного українського медіаринку: визначити основні типи медіа, їхні бізнес-моделі та конкурентні переваги. Підготувати короткий висновок про те, які сегменти ринку зростають найдинамічніше.

Завдання 2. Обрати два медіа, що працюють у схожій тематиці, і порівняти їхні конкурентні стратегії: контент, формати, платформи, роботу з аудиторією, інноваційні рішення. Визначити, яке медіа має сильніші позиції та чому.

Завдання 3. Вивчити динаміку аудиторії певної платформи (сайт, Instagram, TikTok, YouTube) за останні 6–12 місяців: зміни в охопленні, поведінці, взаємодії. Пояснити, які фактори могли вплинути на ці зміни, і запропонувати рекомендації для утримання або зростання аудиторії.

Тема 2. Робота редактора та редакції

1. Редакційний календар.
2. Редагування текстів: рівні втручання, авторська автономія, узгодження з редакційною політикою.
3. Адміністративні завдання.

Література:

1. Гусак О.О. Роль редактора в інтернет-редакції нових медіа. URL: <https://ela.kpi.ua/server/api/core/bitstreams/77214677-efed-4be7-bb47-1805fae6b539/content>
2. Медіаменеджмент і медіамаркетинг: концепти, стратегії, практики: навчальний посібник / О.Т. Марків; Український державний університет імені Михайла Драгоманова. Київ.: Вид-во УДУ ім. Михайла Драгоманова, 2024. 116 с.
3. Рус-Моль Штефан, Шульц Танев. Редакційний менеджмент // Рус-Моль, Штефан; Шульц, Танев: Журналістика: посібник / Пер. з нім. В. Климченко та В. Олійник; наук. ред. В. Іванов. Київ: Академія української преси, Центр вільної преси, 2025. С. 251-288. <https://www.aup.com.ua/book-review/zhurnalistika-posibnik-shtefan-rus-mol/>
5. Сучасний медіа-менеджмент в друкованих ЗМІ: Шляхи роздержавлення української преси: Вид. 2-ге, доповн. та виправлене / За ред. В. Іванова та Н. Ланге. Київ: ЦВП, АУП, 2008. 300 с.

1. Визначити призначення редакційного календаря та його роль у плануванні контенту. Окреслити основні елементи редакційного календаря (теми, формати, дедлайни, відповідальні виконавці, платформи публікації). Схарактеризувати такі принципи побудови календаря, як постійність, узгодженість із контент-стратегією, врахування сезонності та інформаційних приводів. Пояснити взаємозв'язок між редакційним календарем і роботою команди (координація завдань, контроль виконання, оптимізація навантаження). Пояснити, як

редакційний календар допомагає забезпечувати стабільність публікацій, уникати тематичних прогалин і підтримувати різноманітність контенту. Окреслити типові помилки під час ведення редакційного календаря та запропонувати способи їх уникнення. Сформулювати висновки щодо значення редакційного календаря як інструменту стратегічного та оперативного управління контентом.

2. Визначити основні рівні редакторського втручання (технічне редагування, стилістичне редагування, структурне редагування, глибинне змістове редагування).

Окреслити межі допустимого втручання редактора на кожному рівні та пояснити, як вони впливають на кінцевий вигляд матеріалу. Схарактеризувати поняття авторської автономії: право автора на власний стиль, індивідуальність, творчу позицію. Пояснити, як редактор може зберегти авторську автономію, водночас забезпечуючи якість тексту та відповідність стандартам видання. Окреслити роль редакційної політики як нормативної основи для прийняття редакторських рішень.

Пояснити, як узгоджувати текст із редакційною політикою: відповідність тематиці, етичним стандартам, вимогам до фактчекінгу та стилю. Сформулювати висновки щодо балансу між авторською свободою, редакторською відповідальністю та дотриманням редакційної політики. Визначити зміст адміністративних завдань у роботі редактора та їхній вплив на організацію редакційного процесу. Окреслити основні напрями адміністративної діяльності (планування робочих процесів, координація команди, контроль виконання завдань). Сформулювати висновки щодо оптимізації адміністративних процесів у редакції та підвищення продуктивності команди.

3. Визначити зміст адміністративних завдань у роботі редактора та їхній вплив на організацію редакційного процесу. Окреслити основні напрями адміністративної діяльності: планування робочих процесів, координація команди, контроль виконання завдань. Окреслити такі особливості контролю якості роботи команди, як моніторинг дедлайнів, перевірка відповідності матеріалів стандартам,

оцінювання ефективності. Пояснити значення адміністративних рішень для стабільності редакційного циклу та ефективності роботи медіа.

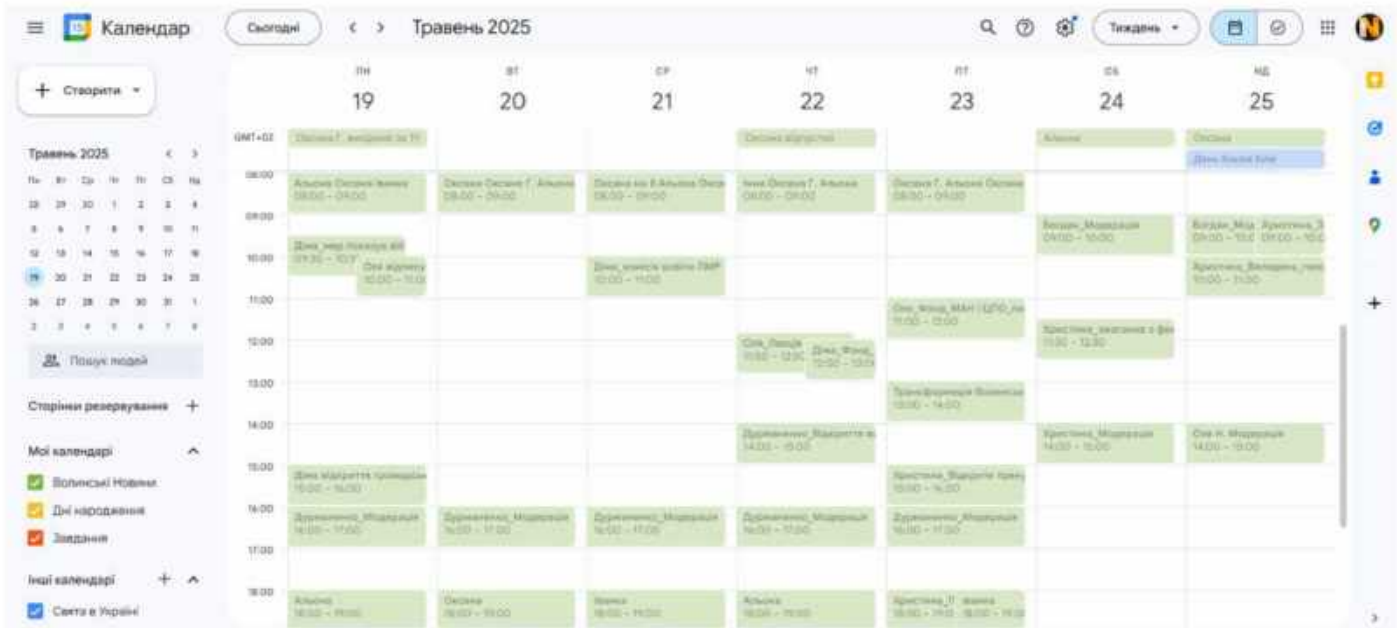
Запитання до самостійної роботи

1. Які функції виконує редакційний календар у сучасній редакції та чому він є ключовим інструментом планування?
2. Які елементи обов'язково мають бути в редакційному календарі та як вони взаємопов'язані?
3. Як сезонність, інформаційні приводи та стратегічні цілі впливають на формування календаря?
4. Які типові помилки виникають під час ведення редакційного календаря та як їх уникнути?
5. У чому полягає різниця між технічним, стилістичним, структурним і змістовим редагуванням?
6. Як редактор може зберегти баланс між авторською автономією та необхідністю покращення тексту?
7. Які конфлікти можуть виникати між автором і редактором під час внесення правок та як їх конструктивно вирішувати?
8. Як редакційна політика впливає на рішення редактора щодо правок у тексті?

Завдання для самоперевірки

Завдання 1. Проаналізуйте інструмент Google календар. Зазначте, як у редакції він використовується як універсальний інструмент планування та координації роботи, що забезпечує прозорість процесів і синхронізацію дій усіх членів команди. Опишіть функції спільних редакційних календарів. Чи Google календар дає змогу аналізувати виконання планів, оцінювати інтенсивність роботи та оптимізувати редакційні процеси?

Завдання 2. Ознайомтесь із календарем інформаційного агентства «Волинські новини». Створіть свій календар на тиждень.

Тема 3. Редакційний маркетинг

1. Брендинг медіа: тон комунікації, візуальна айдентика, редакційна політика
2. Маркетингові інструменти
3. Формування іміджу та репутації

1. Гусак О.О. Роль редактора в інтернет-редакції нових медіа. URL: <https://ela.kpi.ua/server/api/core/bitstreams/77214677-efed-4be7-bb47-1805fae6b539/content>
2. Рус-Моль Штефан, Шульц Танев. Редакційний менеджмент // Рус-Моль, Штефан; Шульц, Танев: Журналістика: посібник / Пер. з нім. В. Климченко та В. Олійник; наук. ред. В. Іванов. Київ: Академія української преси, Центр вільної преси, 2025. С. 251-288. <https://www.aup.com.ua/book-review/zhurnalistika-posibnik-shtefan-rus-mol/>
6. Сучасний медіа-менеджмент в друкованих ЗМІ: Шляхи роздержавлення української преси: Вид. 2-ге, доповн. та виправлене / За ред. В. Іванова та Н. Ланге. Київ: ЦВП, АУП, 2008. 300 с.

1. Визначити сутність брендингу медіа та його роль у формуванні впізнаваності й довіри аудиторії. Окреслити основні елементи бренду медіа та їхній взаємозв'язок: тон комунікації, візуальна айдентика, редакційна політика. Схарактеризувати тон комунікації як інструмент позиціонування (стиль мовлення, інтонація, лексичні особливості, відповідність цінностям медіа). Окреслити такі складові візуальної айдентики, як логотип, кольорова палітра, типографіка, візуальні шаблони, стиль ілюстрацій та фото. Проаналізувати, як візуальна айдентика забезпечує впізнаваність медіа на різних платформах і підтримує цілісність бренду. Пояснити значення редакційної політики як нормативної основи бренду: тематичні пріоритети, стандарти якості, етичні принципи. Проаналізувати приклади медіа з різними моделями брендингу.
2. Визначити сутність маркетингових інструментів у діяльності медіа та їхню роль у просуванні контенту й формуванні аудиторії. Схарактеризувати інструменти цифрового маркетингу (email-маркетинг, таргетована реклама, контент-маркетинг). Пояснити значення аналітичних інструментів таких як Google Analytics. Окреслити роль йдентики, тону комунікації, позиціонування у формуванні впізнаваності медіа. Проаналізувати такі інструменти взаємодії з аудиторією, як опитування, коментарі, спільноти, подкасти, події, партнерські проєкти. Окреслити особливості використання медійної реклами, нативної реклами, спецпроєктів, колаборації.
3. Визначити поняття іміджу та репутації медіа, окреслити їхню відмінність і взаємозв'язок у контексті довіри аудиторії. Охарактеризувати такі ключові складові іміджу медіа, як тон комунікації, візуальна айдентика, стиль подання матеріалів, позиціонування на ринку. Пояснити роль редакційної політики у формуванні репутації (стандарти якості, етичні принципи, прозорість джерел, відповідальність за контент). Проаналізувати, як стабільність і послідовність у комунікації впливають на сприйняття медіа аудиторією. Окреслити такі інструменти формування позитивного іміджу, як брендбук, комунікація в соцмережах. Пояснити, як робота з аудиторією (зворотний зв'язок, модерація коментарів, участь у дискусіях) впливає на репутацію медіа. Проаналізувати

ризиками, такі як недостовірні дані, маніпуляції, порушення етичних норм, конфлікти з аудиторією, що можуть зашкодити репутації. Окреслити стратегії відновлення репутації у кризових ситуаціях такі як вибачення, пояснення, корекція матеріалів, прозорість дій редакції.

Запитання до самостійної роботи

1. Які елементи формують бренд медіа та як вони взаємодіють між собою в комунікації з аудиторією.
2. Як тон комунікації впливає на сприйняття медіа та його позиціонування на ринку.
3. Чому візуальна айдентика є ключовим інструментом впізнаваності медіа.
4. Яку роль відіграє редакційна політика у формуванні довіри та стабільності бренду.
5. Як послідовність у дизайні та стилі комунікації впливає на лояльність аудиторії.

Завдання для самоперевірки

Завдання 1. Уявіть, що медіа опублікувало матеріал, який викликав хвилю критики в соцмережах. Визначте, які саме репутаційні ризики виникли; запропонуйте дії редакції протягом перших 24 годин; сформулюйте офіційне повідомлення для аудиторії в тоні, який відповідає бренду медіа.

Завдання 2. Створити міні-брендбук (1–2 сторінки) для вигаданого або реального студентського медіа, включивши місію та цінності; тон комунікації; базову візуальну айдентичку (кольори, шрифти, стиль зображень); короткі правила редакційної політики (зразок - <https://rayon.in.ua/redaktsiyna-politika>) Використовувати Canva, безкоштовний онлайн-інструмент графічного дизайну.

Тема 4. Редакційний аналіз у теорії редагування

1. Пізнавальна складова діяльності редактора
2. Комунікативна складова

3. Ціннісно-орієнтаційна складова.

Література:

1. Основи редагування: у 2 кн. [текст] / З. В. Партико. 3-тє вид., переробл. і допов. Київ : Видавництво Ліра-К, 2020. 130 с.
2. Редакторський аналіз і методика редагування : навч. посіб. / С. В. Гузенко. Миколаїв : МНУ імені В. О. Сухомлинського, 2017. 150 с.
3. Рус-Моль Штефан, Шульц Танев. Редакційний менеджмент // Рус-Моль, Штефан; Шульц, Танев: Журналістика: посібник / Пер. з нім. В. Климченко та В. Олійник; наук. ред. В. Іванов. Київ: Академія української преси, Центр вільної преси, 2025. С. 251-288.

1. Визначити місце редактора у структурі сучасного видавництва та охарактеризувати широту його професійних обов'язків, зокрема роботу з авторськими оригіналами, підготовку текстів до виробництва, організацію співпраці з авторами та взаємодію з поліграфічними підприємствами. Пояснити, чому значна частина діяльності редактора має управлінський характер, та розкрити метафору А. Е. Мільчина про редактора як «диригента» видавничого процесу. Окреслити основні складові професійної діяльності редактора: пізнавальну, ціннісно-орієнтаційну, комунікативну, редакційно-видавничу, організаційно-управлінську, інформаційну та маркетингову.

Проаналізувати, як пізнавальна складова забезпечує професійне зростання редактора, його орієнтацію в тематиці видання та розуміння потреб читачів. Визначити зміст пізнавальної складової діяльності редактора та її значення для професійного розвитку фахівця. Окреслити, які види знань (загальноосвітні, професійні, спеціальні) є необхідними для якісного виконання редакторських функцій. Проаналізувати роль систематичного вивчення літературних джерел — довідкових матеріалів, наукових праць, книжок, пов'язаних із тематикою видання — у формуванні компетентності редактора. Пояснити, як дослідження потреб і можливостей читачів впливає на редакторські рішення та добір матеріалу. Охарактеризувати значення орієнтації редактора в суміжних професійних галузях

(маркетинг, дизайн, поліграфія, комунікації) для ефективної роботи над виданням.

2. Визначити зміст комунікативної складової діяльності редактора та її роль у забезпеченні ефективного функціонування редакційно-видавничого процесу.

Окреслити основні напрями комунікації редактора: взаємодія з авторами, рецензентами, читачами, працівниками видавництва. Пояснити, як комунікативні функції видання впливають на характер і форми спілкування редактора з учасниками видавничого процесу.

Проаналізувати особливості професійного діалогу редактора з автором: обговорення концепції твору, узгодження правок, підтримка, переконання, вирішення конфліктних ситуацій. Охарактеризувати взаємодію редактора з внутрішніми підрозділами видавництва (дизайнером, коректором, технічним редактором) як процес координації та забезпечення узгодженості дій.

3. Визначити зміст ціннісно-орієнтаційної складової діяльності редактора та її роль у формуванні видавничої політики й доборі матеріалів для публікації. Окреслити, які цінності лежать в основі редакторських рішень: суспільна значимість тексту, відповідність читацьким потребам, етичність, достовірність, культурна та професійна відповідальність. Проаналізувати, як ціннісні орієнтири редактора впливають на планування видавничої програми, визначення пріоритетних тем і жанрів, добір авторів. Пояснити, чому редактор має оцінювати не лише якість тексту, а й його потенційний вплив на читача, суспільство та репутацію видавництва. Охарактеризувати процес оцінювання матеріалу з позиції відповідності місії видавництва, його стратегічним цілям та очікуванням цільової аудиторії. Розкрити значення етичних принципів у редакторській діяльності: недопущення маніпуляцій, дотримання авторських прав, повага до різних точок зору, відповідальність за публічне слово.

Запитання до самостійної роботи

1. Яке коло обов'язків редактора?
2. Чому А. Е. Мільчин порівнює редактора з диригентом?

3. Які завдання діяльності редактора?
4. Назвіть пізнавальну складову діяльності редактора.
5. Назвіть ціннісно-орієнтаційну складову діяльності редактора
6. Яка комунікативна складову діяльності редактора?
7. Чи робота редактора відрізняється від роботи рецензента?
8. Як визначається поняття редагування різними вченими?

Завдання для самоперевірки

Завдання 1. Обрати будь-який текст і провести аналіз його інформативності: визначити, які знання повинен мати редактор для роботи з цим текстом; окреслити, які джерела він має опрацювати; оцінити, чи достатньо матеріал розкриває тему для цільової аудиторії.

Завдання 2. Скласти фрагмент професійного листування редактора з автором щодо доопрацювання тексту. У листі потрібно коректно пояснити суть зауважень; запропонувати варіанти вирішення; зберегти професійний тон і повагу до автора.

Тема 5. Редакційна комунікація та взаємодія з аудиторією й авторами

1. Контроль якості матеріалів.
2. Взаємодія з аудиторією.
3. Етичні норми комунікації: прозорість, запобігання конфлікту інтересів, реакція на критику.

Література:

1. Гусак О.О. Роль редактора в інтернет-редакції нових медіа. URL: <https://ela.kpi.ua/server/api/core/bitstreams/77214677-efed-4be7-bb47-1805fae6b539/content>
2. Рус-Моль Штефан, Шульц Танев. Редакційний менеджмент // Рус-Моль, Штефан; Шульц, Танев: Журналістика: посібник / Пер. з нім. В. Климченко та В.

Олійник; наук. ред. В. Іванов. Київ: Академія української преси, Центр вільної преси, 2025. С. 251-288. <https://www.aup.com.ua/book-review/zhurnalistika-posibnik-shtefan-rus-mol/>

7. Сучасний медіа-менеджмент в друкованих ЗМІ: Шляхи роздержавлення української преси: Вид. 2-ге, доповн. та виправлене / За ред. В. Іванова та Н. Ланге. Київ: ЦВП, АУП, 2008. 300 с.

1. Визначити поняття контролю якості редакційних матеріалів та його роль у забезпеченні професійного рівня видання. Окреслити основні критерії якості тексту: достовірність інформації, логічність викладу, структурна цілісність, мовна правильність, відповідність жанру та читацьким очікуванням. Проаналізувати етапи контролю якості: первинна оцінка авторського оригіналу, редакторське опрацювання, коректура, фінальна перевірка. Пояснити, як редактор перевіряє фактичну точність матеріалу: робота з джерелами, перевірка даних, уточнення інформації у автора або експертів. Охарактеризувати роль редактора у забезпеченні стилістичної та мовної якості тексту: усунення мовних огріхів, покращення стилю. Розкрити значення відповідності матеріалу редакційній політиці, етичним нормам і стандартам видавництва. Пояснити, як редактор оцінює структуру тексту: логіку побудови, послідовність викладу, наявність ключових елементів (заголовків, підзаголовків, ілюстрацій).

Окреслити взаємодію редактора з коректором, дизайнером і технічним редактором у процесі контролю якості.

Проаналізувати типові помилки авторських матеріалів і способи їх усунення на різних етапах редакційно-видавничого процесу.

Сформулювати висновки щодо значення системного контролю якості для репутації видавництва, довіри читачів і конкурентоспроможності видання.

Тема 6. Редакторський аналіз тексту: предмет, методи та професійне читання

1. Види редакторського читання.
2. Механізм аналізу тексту.
3. Критерії оцінки тексту.

Література:

1. Білограць Х., Нечипір А. Мовностилістичні помилки ведучих українських телеканалів. *Вісник Національного університету "Львівська політехніка"*. Серія : Журналістські науки. 2019. Вип. 3. С. 129-135.
2. Зінчук Р., Остапчук С., Кевлюк І. Пунктуаційна культура сучасних онлайн-ЗМІ. Різновиди анормативів та редагування. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Сер.: Філологія. 2023. № 60. С.48-52.
3. Основи редагування: у 2 кн. [текст] / З. В. Партико. 3-тє вид., переробл. і допов. Київ : Видавництво Ліра-К, 2020. 130 с.
4. Редакторський аналіз і методика редагування : навч. посіб. / С. В. Гузенко. Миколаїв : МНУ імені В. О. Сухомлинського, 2017. 150 с.
5. Яворський А. Мовні помилки в журналістських текстах (на матеріалі одного номера газети «Край Кам'янецький»). URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua/handle>

1. Визначити зміст редакторського читання як багатоступеневого процесу роботи з авторським текстом, що включає ознайомлення, аналіз, перевірку та творчу інтерпретацію. Пояснити його роль у забезпеченні якості матеріалу, відповідності читацьким потребам та редакційній політиці. Окреслити основні види редакторського читання: ознайомче, аналітичне, вибіркоче, методичне та творче, розкрити їхні завдання та особливості застосування.

Проаналізувати, як ознайомче читання допомагає редактору швидко зрозуміти тему, ідею та загальний стиль автора. Пояснити значення аналітичного читання для оцінки композиції, логіки викладу, аргументації та інформативності тексту. Охарактеризувати вибіркоче читання як інструмент перевірки окремих проблемних фрагментів після первинного аналізу. Розкрити методичне читання як перевірку

відповідності тексту мовним, стилістичним і жанровим нормам, а також його роль у забезпеченні нормативної точності.

Пояснити творче читання як оцінку тексту з позиції читача, визначення зрозумілості та впливу авторської думки, а також як спосіб пошуку шляхів удосконалення твору. Проаналізувати, як поєднання аналітичного й творчого підходів у редакторському читанні забезпечує не лише виправлення помилок, а й підвищення цінності тексту для аудиторії.

2. Визначити механізм аналізу тексту як послідовного процесу роботи редактора з авторським матеріалом, що передбачає ознайомлення, аналітичний розбір, перевірку фактичної точності, оцінку мовної та стилістичної якості, а також творчу інтерпретацію. Пояснити його роль у забезпеченні високої якості видання, відповідності читацьким потребам та редакційній політиці. Окреслити основні етапи аналізу тексту: первинне ознайомлення з темою та ідеєю, аналітичне читання для оцінки структури й логіки викладу, перевірку достовірності інформації, методичну роботу з мовними та стилістичними нормами, творче читання з позиції читача.

Проаналізувати, як кожен етап аналізу допомагає редактору виявити сильні та слабкі сторони тексту, визначити його інформативність, доступність та суспільну значимість. Пояснити значення перевірки фактичної точності для формування довіри до видання та уникнення помилок. Охарактеризувати роль мовної та стилістичної правки у забезпеченні відповідності жанровим вимогам. Розкрити творчу складову аналізу як спосіб оцінки тексту з позиції майбутнього читача, що дозволяє зробити матеріал більш зрозумілим і впливовим.

3. Визначити зміст критеріїв оцінки тексту як системи показників, що дозволяють редактору визначити рівень якості авторського матеріалу та його відповідність читацьким потребам, редакційній політиці й мовним нормам. Пояснити їхню роль у забезпеченні високої якості видання, формуванні довіри до медіа та підвищенні ефективності редакційної роботи. Окреслити основні критерії оцінки тексту: інформативність, логічність викладу, комунікативна доступність, стилістична єдність, мовна правильність, фактична точність, етична відповідність та суспільна

значимість.

Проаналізувати, як інформативність визначає повноту та достатність матеріалу для розкриття теми, а логічність викладу забезпечує послідовність аргументації та структурну цілісність. Пояснити значення комунікативної доступності для зрозумілості тексту цільовій аудиторії та відповідності її рівню підготовки. Охарактеризувати стилістичну єдність як умову цілісності викладу та відповідності жанровим вимогам. Розкрити важливість мовної правильності, що включає дотримання граматичних, орфографічних і пунктуаційних норм.

Пояснити роль фактичної точності як гарантії достовірності інформації та запобігання помилкам, що можуть знизити довіру до видання. Окреслити значення етичної відповідності тексту, яка передбачає відсутність дискримінаційних висловлювань, маніпуляцій та порушень авторських прав. Проаналізувати суспільну значимість як критерій, що визначає цінність матеріалу для аудиторії та його вплив на формування громадської думки.

Запитання до самостійної роботи

1. У чому полягає мета ознайомчого читання редактора?
2. Які завдання вирішує аналітичне читання тексту?
3. Чим методичне читання відрізняється від вибіркового?
4. Яку роль виконує творче читання з позиції майбутнього читача?
5. Чому важливим є первинне ознайомлення з темою та ідеєю?
6. Як редактор перевіряє фактичну точність інформації?
7. Які завдання виконує мовна та стилістична перевірка тексту?
8. Як творча інтерпретація допомагає вдосконалити матеріал?
9. Що означає інформативність як критерій оцінки тексту?
10. Як визначити логічність викладу та структурну цілісність матеріалу?
11. Чому комунікативна доступність є важливою для цільової аудиторії?

Завдання 1. Обрати публікацію. Скласти покроковий алгоритм редакторського аналізу тексту, який передбачає первинне ознайомлення з темою та ідеєю; аналітичний розбір структури й аргументації; перевірку фактичної точності; оцінку

мовної та стилістичної якості; творчу інтерпретацію з позиції цільової аудиторії.

Завдання 2. Взяти фрагмент авторського матеріалу (наприклад, статтю) та оцінити його за такими основними критеріями: інформативність; логічність викладу; комунікативна доступність; стилістична єдність; мовна правильність; фактична точність; етична відповідність.

Тема 7. Оцінка змістової цілісності та інформативної насиченості тексту

1. Функціональне призначення тексту та відповідність типу медіа.
2. Типи інформації: фактична, концептуальна, підтекстова; їх роль у повідомленні.
3. Перевірка фактів і робота з джерелами.
4. Виявлення змістових розривів і фактичних помилок.

Література:

1. Білограць Х., Нечипір А. Мовностилістичні помилки ведучих українських телеканалів. *Вісник Національного університету "Львівська політехніка"*. Серія : Журналістські науки. 2019. Вип. 3. С. 129-135.
2. Зінчук Р., Остапчук С., Кевлюк І. Пунктуаційна культура сучасних онлайн-ЗМІ. Різновиди анормативів та редагування. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Сер.: Філологія. 2023. № 60. С.48-52.
3. Основи редагування: у 2 кн. [текст] / З. В. Партико. 3-тє вид., переробл. і допов. Київ : Видавництво Ліра-К, 2020. 130 с.
4. Редакторський аналіз і методика редагування : навч. посіб. / С. В. Гузенко. Миколаїв : МНУ імені В. О. Сухомлинського, 2017. 150 с.
5. Яворський А. Мовні помилки в журналістських текстах (на матеріалі одного номера газети «Край Кам'янецький»). URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua/handle>

1. Визначити зміст функціонального призначення тексту як його основної ролі у комунікаційному процесі, що полягає у виконанні певних завдань — інформативних, аналітичних, виховних, розважальних чи рекламних. Пояснити його

значення для формування читацького інтересу, задоволення інформаційних потреб та підтримки репутації медіа. Окреслити основні типи функцій тексту: повідомлення фактів, пояснення явищ, формування оцінок, вплив на емоції та мотивацію аудиторії.

Проаналізувати, як відповідність тексту типу медіа визначає його ефективність. Для новинних ресурсів ключовими є оперативність та фактична точність, для аналітичних видань — глибина дослідження та аргументованість, для освітніх платформ — доступність і навчальна цінність, для розважальних медіа — емоційність та легкість викладу. Пояснити, що редактор має враховувати специфіку жанру, формат подання та очікування цільової аудиторії, щоб забезпечити органічне поєднання змісту й форми.

Охарактеризувати роль редактора у визначенні функціонального призначення тексту: він має оцінити, чи відповідає матеріал заявленій меті, чи не суперечить редакційній політиці та етичним нормам, чи здатний виконати комунікативне завдання. Важливо також враховувати технічні параметри медіа — обсяг, формат, мультимедійні елементи, інтерактивність, які впливають на сприйняття тексту.

2.Визначити зміст типів інформації як складових тексту, що формують його багаторівневу структуру та забезпечують ефективність комунікації з аудиторією. Фактична інформація становить основу повідомлення, адже вона містить перевірені дані, події, цифри, імена та дати, що гарантують достовірність і точність викладу. Її роль полягає у створенні довіри до матеріалу та формуванні об'єктивної картини дійсності. Пояснити значення концептуальної інформації як рівня узагальнень, висновків та інтерпретацій, що допомагають читачеві зрозуміти значення фактів у ширшому контексті. Концептуальний рівень формує інтелектуальну цінність тексту, робить його не лише інформативним, а й аналітичним, сприяє розвитку критичного мислення та формуванню оцінок. Окреслити підтекстову інформацію як прихований смисловий шар повідомлення, що не виражений прямо, але може бути прочитаний між рядками завдяки мовним засобам, стилю, інтонації та культурним асоціаціям. Її роль полягає у створенні додаткового емоційного та оцінного впливу на читача, у формуванні ставлення до описаних фактів і

концепцій.

3. Перевірка фактів полягає у зіставленні даних із різних джерел, уточненні деталей та підтвердженні інформації, яка використовується у тексті. Її роль полягає у формуванні довіри до медіа, запобіганні поширенню помилкових відомостей та підтримці високих стандартів редакційної роботи.

Пояснити значення роботи з джерелами як системного процесу відбору, оцінки та використання інформаційних ресурсів. Редактор має визначати авторитетність джерела, його спеціалізацію, репутацію та відповідність темі. Надійні джерела — це офіційні документи, наукові публікації, статистичні дані, коментарі експертів, перевірені новинні агентства. Робота з джерелами передбачає критичний аналіз отриманої інформації, виявлення можливих упереджень та маніпуляцій, а також правильне оформлення посилань і дотримання авторських прав.

Окреслити основні завдання редактора під час перевірки фактів: уточнення цифр, дат, імен, географічних назв, цитат; зіставлення даних із кількох незалежних джерел; перевірка статистики та правових аспектів; забезпечення прозорості використаних матеріалів.

Питання для самоперевірки

1. Що означає поняття «перевірка фактів» у редакторській діяльності?
2. Чому достовірність інформації є критично важливою для репутації медіа?
3. Які основні етапи включає процес перевірки фактів?
4. Чим відрізняються первинні джерела інформації від вторинних?
5. Які критерії надійності джерела має враховувати редактор?
6. Як редактор може виявити упередженість або маніпулятивність джерела?
7. Які типи даних (цифри, дати, імена, цитати) потребують особливо ретельної перевірки?
8. Чому важливо зіставляти інформацію з кількох незалежних джерел?
9. Які етичні норми слід дотримуватися при використанні джерел та оформленні посилань?

10. Як перевірка фактів і робота з джерелами впливають на формування довіри між медіа та аудиторією?

Завдання 1. Проаналізуйте запропоновані тексти. Визначте правдивість новин. Як можна перевірити факти? Які заголовки маніпулятивні? Чому?

У ЛУЦЬКУ ВИЯВИЛИ ПОРТАЛ У ПАРАЛЕЛЬНИЙ СВІТ

Луцьк, 25 вересня 2025 року — Мешканці центральної частини міста були приголомшені, коли біля Театрального майдану з'явилася дивна світлова аномалія. Очевидці стверджують, що бачили «сяйво, схоже на космічний вихор», яке тривало близько 30 секунд.

Однак, як з'ясувалося пізніше, це був тест нової інсталяції для фестивалю світла, організованого місцевим художником. Жодних наукових підтверджень існування «порталу» немає, а сама подія — частина мистецького перформансу.

ВАКЦИНИ ЗМІНЮЮТЬ ДНК: НОВЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ВИКРИЛО ЗМОВУ ФАРМГІГАНТІВ

Львів, 20 вересня 2025 року — У мережі шириться інформація про нібито засекречене дослідження, яке доводить, що нові покоління вакцин здатні змінювати структуру людської ДНК. Анонімний дописувач на форумі для медичних працівників стверджує, що бачив документи, які підтверджують генетичні експерименти над населенням.

«Це не лікування — це контроль над еволюцією людини», — пише користувач під ніком BioTruth. За його словами, великі фармацевтичні компанії співпрацюють з урядами, щоб створити «кероване суспільство» через біотехнології.

У соцмережах активно поширюють відео з людьми, які нібито мають «аномальні реакції» після вакцинації: зміна кольору очей, підвищена агресія, порушення пам'яті. Автори відео закликають «негайно припинити щеплення» та «очистити організм».

Офіційні джерела, включно з МОЗ України та ВООЗ, категорично заперечують подібні твердження, називаючи їх «небезпечною дезінформацією, що загрожує здоров'ю населення».

ЧИТАННЯ ДУМОК ЧЕРЕЗ СМАРТФОН ВЖЕ ДОСТУПНЕ: ТЕХНОЛОГІЯ ЗМІНИТЬ УСЕ

Без жодних сумнівів, нова технологія, розроблена в секретних лабораторіях Силіконової долини, дозволяє смартфонам зчитувати думки користувачів у режимі реального часу. Це не припущення — це вже реальність. Всі пристрої, випущені після 2025 року, мають вбудовану нейроінтерфейсну систему, яка аналізує мозкові імпульси через дотик до екрана.

Жодних дозволів не потрібно — система активується автоматично. Відомо, що великі корпорації вже використовують ці дані для прогнозування поведінки споживачів. Людство вступило в нову еру контролю — і це вже не обговорюється.

ВОЛИНСЬКА ВЧИТЕЛЬКА ВИПАДКОВО ВІДКРИЛА ФОРМУЛУ БЕЗСМЕРТЯ

Луцьк, 24 вересня 2025 року — У соціальних мережах шириться сенсаційна новина: начебто вчителька біології з Волині, проводячи експеримент з учнями, випадково створила речовину, яка «зупиняє старіння клітин». Публікації з заголовками на кшталт «Формула безсмертя знайдена в українській школі!» набрали тисячі репостів.

Однак при детальному перегляді виявляється, що мова йде про звичайний шкільний дослід з пророщуванням насіння у різних умовах. Жодних біохімічних відкриттів не було, а сама вчителька здивована ажіотажем: «Ми просто порівнювали, як росте квасоля в темряві та на світлі».

Попри це, блогери та псевдонаукові сторінки продовжують поширювати інформацію, додаючи вигадані цитати та «наукові пояснення» про вплив шкільного експерименту на генетику людини.

У ЛУЦЬКУ ТЕСТУЮТЬ НОВУ СИСТЕМУ БЕЗКОНТАКТНОЇ ОПЛАТИ ПРОЇЗДУ ЧЕРЕЗ РОЗПІЗНАВАННЯ ОБЛИЧЧЯ

З 20 вересня у громадському транспорті Луцька стартував пілотний проєкт із впровадження системи FacePay — безконтактної оплати проїзду через розпізнавання обличчя. Пасажири можуть зареєструвати своє фото та банківську картку в мобільному додатку «ЛуцькТранспорт», після чого достатньо просто зайти в автобус — система автоматично знімає оплату.

За словами представників міської ради, технологія вже працює на трьох маршрутах: №9, №15 та №32. Водії зазначають, що це зменшує час посадки пасажирів і знижує ризики конфліктів через оплату.

«Ми прагнемо зробити Луцьк технологічно сучасним містом. FacePay — це крок у майбутнє», — каже заступник міського голови з цифровізації.

Тема 8. Композиція тексту та логічна організація матеріалу

1. Логічні правила поділу: єдність теми, часу, місця; поділ на мікротеми.
2. Типові недоліки: непропорційність частин, “провали” між блоками.
3. Критерії оцінки композиції: логічність, цілісність, динаміка, комфорт сприйняття.

Література:

1. Білограць Х., Нечипір А. Мовностилістичні помилки ведучих українських телеканалів. *Вісник Національного університету "Львівська політехніка". Серія : Журналістські науки.* 2019. Вип. 3. С. 129-135.
2. Зінчук Р., Остапчук С., Кевлюк І. Пунктуаційна культура сучасних онлайн-ЗМІ. Різновиди анормативів та редагування. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету.* Сер.: Філологія. 2023. № 60. С.48-52.
3. Основи редагування: у 2 кн. [текст] / З. В. Партико. 3-тє вид., переробл. і допов. Київ : Видавництво Ліра-К, 2020. 130 с.
4. Редакторський аналіз і методика редагування : навч. посіб. / С. В. Гузенко. Миколаїв : МНУ імені В. О. Сухомлинського, 2017. 150 с.
5. Яворський А. Мовні помилки в журналістських текстах (на матеріалі одного номера газети «Край Кам'янецький»). URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua/handle>

1. Визначити зміст композиції тексту як системи організації матеріалу, що забезпечує його цілісність, зрозумілість та ефективність сприйняття. Логічна організація тексту ґрунтується на правилах поділу, які допомагають редактору структурувати матеріал відповідно до теми, жанру та комунікативної мети.

Пояснити значення єдності теми як основного принципу композиції: усі частини тексту мають бути підпорядковані одній головній ідеї, уникати відхилень та суперечностей. Єдність часу передбачає послідовність викладу подій у

хронологічному порядку або в логічно обґрунтованій ретроспективі. Єдність місця означає узгодженість описів просторових характеристик, що забезпечує цілісність зображення та уникнення плутанини у сприйнятті.

Окреслити поділ тексту на мікротеми як важливий інструмент логічної організації матеріалу. Мікротема — це відносно самостійний смисловий блок, який розкриває окремий аспект загальної теми. Поділ на мікротеми дозволяє уникнути перевантаження тексту, забезпечує його структурованість і полегшує сприйняття читачем. Кожна мікротема має бути чітко окреслена, логічно пов'язана з іншими та підпорядкована головній темі. Проаналізувати роль редактора у забезпеченні логічної організації тексту: він має виявляти порушення єдності теми, часу й місця, визначати межі мікротем, забезпечувати їхню послідовність і взаємозв'язок. Редакторський аналіз композиції спрямований на досягнення цілісності тексту, його зрозумілості та відповідності читацьким очікуванням.

2. Визначити зміст типових недоліків композиції тексту як порушень логічної організації матеріалу, що ускладнюють його сприйняття та знижують якість комунікації. Одним із поширених недоліків є непропорційність частин, коли окремі розділи або мікротеми мають надмірний чи недостатній обсяг порівняно з іншими. Це призводить до дисбалансу у викладі, зміщення акцентів та втрати цілісності тексту. Редактор має виявляти такі порушення й забезпечувати гармонійний розподіл матеріалу відповідно до головної теми та жанрових вимог.

Другим типовим недоліком є “провали” між блоками, тобто відсутність логічних зв'язків між окремими частинами тексту. У таких випадках читач не може простежити послідовність думки, виникає відчуття розриву або штучності викладу. “Провали” часто з'являються через невдалий перехід між мікротемами, недостатнє використання засобів зв'язності чи порушення єдності теми, часу й місця. Завдання редактора полягає у відновленні логічних переходів, забезпеченні плавності викладу та узгодженості всіх частин тексту.

Проаналізувати роль редактора у виправленні цих недоліків: він має оцінювати пропорційність матеріалу, визначати оптимальний обсяг кожної частини, забезпечувати логічні зв'язки між блоками та уникати повторів чи пропусків.

Редакторський аналіз композиції спрямований на досягнення структурної цілісності, ясності та ефективності тексту.

3. Визначити зміст критеріїв оцінки композиції як системи показників, що дозволяють редактору оцінити якість організації матеріалу та його відповідність комунікативним завданням. Логічність композиції означає послідовність викладу, чіткість переходів між частинами та відсутність суперечностей. Вона забезпечує зрозумілість тексту й допомагає читачеві легко простежити розвиток думки.

Пояснити значення цілісності як критерію, що передбачає узгодженість усіх елементів тексту — теми, структури, стилю та аргументації. Цілісний текст має єдину ідею, підпорядковує всі мікротеми головній темі та створює завершене враження.

Проаналізувати комфорт сприйняття як критерій, що визначає легкість читання та доступність матеріалу для аудиторії. Він залежить від пропорційності частин, плавності переходів, зрозумілості викладу та відповідності мовних засобів рівню підготовки читача. Комфорт сприйняття забезпечує позитивне ставлення до тексту та сприяє ефективній комунікації.

Питання для самостійної роботи

1. Що таке композиція?
2. З яких компонентів складається композиція?
3. Що таке смислові опорні пункти композиції?
4. Чим відрізняється структура художніх і нехудожніх текстів?
5. Яку роль виконують аргументи в журналістському тексті?
6. Які вимоги до композиції журналістського тексту?
7. Що таке архітектоніка тексту?
8. Які існують форми вираження змісту твору?

Завдання для самоперевірки

Завдання 1. Проаналізуйте 4 статті з сайту <https://www.pravda.com.ua> Визначте елементи композиції статей.

Завдання 2. Знайдіть на сайті <https://www.pravda.com.ua> статті різного жанру та визначте 1) тематичну однорідність частин тексту на кожному з рівнів ієрархії змісту; 2) логічну пов'язаність частин; 3) жанрово-стильову зумовленість вибору композиції.

Завдання 3. Знайдіть композиційні порушення в запропонованих текстах. Зредагуйте тексти.

У Луцьку відкрили новий парк

Парк назвали «Зелена оаза». Там є дитячий майданчик, лавки, освітлення. Міська рада повідомила, що відкриття відбулося 30 вересня.

Це важлива подія для громади.

Проблеми транспорту в Києві

Київ — місто з багатою історією та архітектурною спадщиною. Щодня тисячі мешканців і туристів пересуваються його вулицями, милуючись пам'ятками, такими як Софійський собор, Золоті ворота, Андріївський узвіз. Проте транспортна система столиці не завжди відповідає потребам її жителів.

У години пік кийівське метро переповнене. Пасажири змушені чекати кілька поїздів, щоб потрапити всередину. На деяких станціях, особливо центральних, утворюються черги, що затримують рух. Маршрутні таксі, які залишаються популярним видом транспорту, часто не дотримуються графіку. Водії можуть змінювати маршрут без попередження, а інтервали між рейсами — нестабільні.

Туристи, які приїжджають до Києва, часто обирають пішохідні прогулянки. Вони охоче гуляють Хрещатиком, насолоджуються видом на Дніпро з Володимирської гірки, фотографуються біля пам'ятника засновникам Києва. Проте навіть вони стикаються з труднощами: складно зорієнтуватися в схемах громадського транспорту, а інформація на зупинках не завжди актуальна.

Міська влада повідомила про плани оновлення автопарку. Зокрема, йдеться про закупівлю нових автобусів, які мають бути комфортнішими та екологічнішими. Також обговорюється можливість впровадження електробусів, що відповідає сучасним тенденціям сталого розвитку.

У деяких районах міста вже встановлено нові зупинки з електронними табло, але їх поки що небагато. Жителі сподіваються, що ситуація покращиться, адже транспорт — це не лише засіб пересування, а й показник якості життя в місті.

Розмова з волонтеркою Оленою

— Як ви почали займатися волонтерством?

— Після початку війни я не могла залишатися осторонь. Спочатку допомагала знайомим, потім долучилася до волонтерського штабу. Це стало частиною мого життя.

— Які проєкти зараз реалізуєте?

— Ми допомагаємо переселенцям з житлом і речами. Також організуємо збори для фронту — теплі речі, ліки, техніку. Працюємо з місцевими підприємцями, які підтримують ініціативу.

— З якими труднощами стикаєтесь у роботі?

— Найскладніше — емоційне вигорання. Люди приходять з болем, з історіями, які важко слухати. Іноді бракує ресурсів, іноді — підтримки. Але ми тримаємось.

— Чи є у вас команда?

— Так, у нас близько десяти активних волонтерів. Кожен має свою зону відповідальності: хтось займається логістикою, хтось — комунікацією, хтось — збором коштів. Ми працюємо як єдиний механізм.

Як реагують люди, яким ви допомагаєте?

— По-різному. Хтось плаче, хтось мовчки бере речі. Є ті, хто повертається і сам стає волонтером. Це дуже надихає.

— Чи співпрацюєте з іншими організаціями?

— Ми намагаємось будувати партнерства. Співпрацюємо з фондами, громадськими ініціативами, іноді з місцевою владою. Це дає змогу охопити більше потреб.

Вчителі протестують через низькі зарплати

У кількох містах України вчителі вийшли на протест. Основна причина — низькі зарплати. Вони зібралися біля будівель місцевих адміністрацій, тримаючи плакати з вимогами підвищення оплати праці. Вчителі вимагають, щоб їхні зарплати були переглянуті.

Протестувальники наголошують, що зарплати надто низькі. Вони кажуть, що працюють багато, а отримують мало. За їхніми словами, нинішній рівень оплати не відповідає обсягу роботи, яку вони виконують. Вчителі підкреслюють, що їхні

доходи не відповідають навантаженню. Вони працюють понаднормово, але це не враховується в оплаті.

«Ми хочемо гідної зарплати», — каже одна з учасниць протесту. «Ми хочемо, щоб нашу працю цінували», — додає інша. Вчителі повторюють, що їхня праця важлива, але держава не забезпечує належного фінансування. Вони вимагають змін. Вимагають перегляду тарифної сітки. Вимагають уваги до освітян.

Учасники акції зазначають, що вже неодноразово зверталися до влади. Вони зверталися до місцевих рад, до Міністерства освіти, до уряду. Але, за їхніми словами, відповіді були загальними. Вчителі кажуть, що їхні звернення залишаються без реакції. Вони кажуть, що їх не чують.

Протестувальники вважають, що освіта — це фундамент суспільства. Вони переконані, що без належної оплати праці вчителів якість освіти буде знижуватись. Вчителі наголошують, що зарплати мають бути гідними. Вони повторюють, що зарплати мають бути гідними.

У Львові відкрили новий музей

Це справжнє диво! У самому серці Львова з'явився музей, який просто вражає увагу. Відкриття відбулося 28 вересня, і це був день, який запам'ятається надовго. Атмосфера була неймовірна — музика, усмішки, захоплення в очах гостей.

Музей — це не просто експозиція, це емоційна подорож у часі. Кожен зал — як окрема історія, кожен експонат — як жива легенда. Відвідувачі не стримували захоплення: «Це найкраще, що я бачив за останній рік!» — сказав один із гостей.

Интер'єр — просто казковий. Світло, кольори, дизайн — усе продумано до дрібниць. Тут хочеться залишитися надовго, роздивлятися, фотографувати, ділитися враженнями. Це місце, яке надихає, яке змушує серце битися частіше.

Організатори події — справжні чарівники. Їм вдалося створити простір, де поєднується мистецтво, історія і душа міста. Львів отримав ще одну перлину, і це не перебільшення.

У Харкові відкрили новий центр для молоді

У Харкові 30 вересня урочисто відкрили новий молодіжний центр «Платформа ідей». Це сучасний простір для навчання, творчості та спілкування. Відкриття відбулося за участі представників міської влади, громадських організацій та студентів.

Центр має кілька зон: коворкінг, лекційні аудиторії, арт-простір і кафе. Тут планують проводити тренінги, майстер-класи, кінопокази та дискусії. Це дуже

важливо для молоді, яка шукає себе в цьому складному світі, де так багато викликів і змін. Молодь — це наше майбутнє, і їй потрібно давати можливості для розвитку.

Погода в день відкриття була чудова — сонячно, +22°C, легкий вітерець. Це створювало приємну атмосферу, і багато гостей прийшли в гарному настрої. Деякі з них навіть фотографувалися біля входу, а інші — пили каву на терасі.

Центр «Платформа ідей» — це не просто будівля, це символ нового мислення. Це місце, де народжуються мрії, де кожен може знайти себе. Тут буде багато цікавого, і ми ще не раз почуємо про його успіхи. До речі, неподалік є чудова кав'ярня, де готують найсмачніший капучино в місті.

Завдання 4. Порівняйте два тексти однієї тематики. У якому тексті порушено композицію? Поясніть.

Проблеми громадського транспорту в Києві

Громадський транспорт у Києві щодня обслуговує сотні тисяч пасажирів. Основними видами транспорту залишаються метро, автобуси, тролейбуси та маршрутки. Проте система має низку проблем, які впливають на комфорт і ефективність пересування.

Найбільшою проблемою є перевантаженість у години пік. Пасажири змушені чекати кілька поїздів метро, щоб потрапити всередину. Автобуси часто запізнюються, а маршрутки не дотримуються графіку.

Причини цих проблем — застарілий рухомий склад, нестача фінансування, нерегулярне оновлення інфраструктури. Крім того, відсутність електронної системи моніторингу руху ускладнює планування поїздок.

Міська влада заявила про плани модернізації транспорту: закупівлю нових автобусів, впровадження електронних табло, розвиток електробусів. Проте реалізація цих заходів потребує часу та значних ресурсів.

Покращення громадського транспорту є критично важливим для мешканців столиці, адже це не лише зручність, а й екологія, економіка та якість життя.

Громадський транспорт у Києві — виклик для пасажирів

Київ — велике місто з багатьма людьми. Метро переповнене, особливо вранці. Люди стоять у чергах, чекають, нервують. Автобуси іноді приїжджають, іноді — ні. Маршрутки — як пощастить.

Влада щось обіцяє. Кажуть, будуть нові автобуси. Електробуси теж, можливо. Але коли — невідомо. Пасажери скаржаться. Водії теж не завжди задоволені.

Інфраструктура стара. Зупинки — без інформації. Табло не працюють. Люди не знають, коли приїде транспорт. Це створює хаос.

Київ має метро, автобуси, тролейбуси. Але все це працює не так, як хотілося б. Проблем багато. Рішення — поки що в процесі.

Тема 9. Робота редактора на мовному рівні: речення, абзац, стилістика

1. Лексична точність і контекстна доречність.
2. Редагування абзацу.
3. Робота зі штампами та кліше.

Література:

1. Білограць Х., Нечипір А. Мовностилістичні помилки ведучих українських телеканалів. *Вісник Національного університету "Львівська політехніка". Серія : Журналістські науки.* 2019. Вип. 3. С. 129-135.
2. Зінчук Р., Остапчук С., Кевлюк І. Пунктуаційна культура сучасних онлайн-ЗМІ. Різновиди анормативів та редагування. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету.* Сер.: Філологія. 2023. № 60. С.48-52.
3. Основи редагування: у 2 кн. [текст] / З. В. Партико. 3-тє вид., переробл. і допов. Київ : Видавництво Ліра-К, 2020. 130 с.
4. Редакторський аналіз і методика редагування : навч. посіб. / С. В. Гузенко. Миколаїв : МНУ імені В. О. Сухомлинського, 2017. 150 с.
5. Яворський А. Мовні помилки в журналістських текстах (на матеріалі одного номера газети «Край Кам'янецький»). URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua › handle>

1. Визначити зміст лексичної точності як відповідності використаних слів їхньому значенню та комунікативному завданню тексту. Лексична точність передбачає правильний вибір слова з урахуванням його семантики, стилістичних відтінків та узвичаєного вживання. Її роль полягає у забезпеченні ясності викладу, уникненні двозначності та формуванні довіри до тексту.

Пояснити значення контекстної доречності як умови правильного функціонування слова у конкретному мовному середовищі. Слово може бути точним за значенням, але недоречним у певному стилі чи жанрі. Контекстна доречність вимагає врахування жанрових особливостей, цільової аудиторії та комунікативної ситуації. Вона забезпечує гармонійність тексту, його відповідність нормам літературної мови та редакційній політиці.

Окреслити основні завдання редактора на мовному рівні: перевірка точності слововживання, усунення лексичних помилок, уникнення тавтології та надмірної повторюваності, добір слів відповідно до стилю й жанру. Редактор має звертати увагу на використання термінів, запозичень, професіоналізмів та розмовних елементів, оцінюючи їхню доречність у конкретному контексті.

Проаналізувати роль роботи з реченням і абзацом: редактор забезпечує синтаксичну зрозумілість, логічну завершеність думки та плавність переходів між частинами тексту.

2. Абзац є основною композиційною одиницею тексту, яка об'єднує кілька речень навколо однієї мікротеми. Завдання редактора полягає у виявленні порушень логіки, стилістичної єдності та пропорційності, а також у забезпеченні плавності переходів між абзацами.

Пояснити значення абзацу як засобу організації матеріалу: він структурує текст, допомагає читачеві орієнтуватися у змісті та сприймати інформацію блоками. Редактор має оцінювати, чи відповідає абзац єдності теми, чи не містить зайвих відхилень, повторів або надмірної деталізації. Важливим є також дотримання оптимальної довжини абзацу: занадто короткі абзаци можуть виглядати фрагментарними, а надто довгі — перевантажувати читача.

Окреслити основні завдання редактора при редагуванні абзацу: забезпечення логічної завершеності мікротеми; усунення «провалів» між реченнями та блоками; перевірка стилістичної єдності й відповідності жанру; оптимізація довжини та пропорційності; створення плавних переходів до наступних абзаців.

3. Визначити зміст штампів і кліше як мовних одиниць, що втратили індивідуальність та виразність через надмірне й шаблонне використання. Штампи — це стереотипні словосполучення чи конструкції, які не додають нової інформації й лише механічно повторюють усталені формули. Кліше — це мовні звороти, що виникли як професійні або жанрові стандарти, але з часом стали надмірно вживаними й втратили свіжість. Їхня роль у тексті часто негативна: вони знижують якість викладу, роблять його одноманітним, позбавляють індивідуального стилю та ускладнюють сприйняття.

Пояснити значення роботи редактора зі штампами та кліше як процесу виявлення й усунення мовних стереотипів. Редактор має оцінювати, чи є використані вирази доречними, чи вони лише повторюють загальновідомі формули без змістовного навантаження. Важливим завданням є заміна штампів на точні, виразні й індивідуалізовані мовні засоби, що відповідають контексту та жанру.

Окреслити основні прийоми роботи редактора: виявлення стереотипних конструкцій у тексті; аналіз їхньої функції та доречності; заміна на точніші й конкретніші слова чи вислови; пошук індивідуальних стилістичних рішень, що відповідають авторському задуму; уникнення надмірної стандартизації мовлення.

Питання для самостійної роботи

1. Що таке мовний штамп і чим він відрізняється від кліше?
2. Чому надмірне використання штампів знижує якість тексту?
3. У яких жанрах кліше можуть бути виправданими, а де вони недоречні?
4. Як редактор визначає, що певний вираз є штампом?
5. Які наслідки для стилю тексту має використання кліше?
6. Які прийоми допомагають замінити штампи на точні та виразні слова?
7. Чому важливо враховувати контекст при роботі зі стереотипними виразами?
8. Як штампи впливають на індивідуальність авторського стилю?
9. Які приклади кліше найчастіше зустрічаються у публіцистичних текстах?
10. Яку роль відіграє редактор у формуванні живої, виразної та індивідуальної мови тексту?

Завдання для самоперевірки

Завдання 1. Знайдіть тавтологію в тексті.

«Дональд Трамп заявив, що адміністрація США розглядає можливість заборони китайської соцмережі TikTok. Президент США Дональд Трамп заявив у п'ятницю, 31 серпня, що його адміністрація розглядає можливість заборони китайської соцмережі TikTok, - пише Deutsche Welle. "Ми придивляємося до TikTok. Ми можемо заборонити TikTok", - сказав Трамп, додавши, що його адміністрація розглядає "багато альтернатив".

Цього тижня адміністрація Трампа ухвалила рішення, що китайську соцмережу має перевірити Комітет з іноземних інвестицій США (CFIUS). Китайська влада вже розкритикувала це рішення США та звинуватила Вашингтон у дискримінації. Соцмедійний застосунок належить китайській фірмі ByteDance. Її представники наполягають, що вона не надає даних користувачів офіційному Пекіну.

Тим часом в адміністрації Трампа вважають, що ByteDance, як і інші китайські технологічні компанії, становлять загрозу національній безпеці США. Вашингтон підштовхує своїх союзників до подібних жорстких дій щодо китайських фірм, зокрема, стосовно компанії Huawei.

TikTok є популярним соцмедійним додатком серед молоді. Спочатку він набув широкої популярності в країнах Азії, а зараз - і в інших частинах світу. Його користувачі можуть створювати короткі відео з ефектами та музикою.

Увечері 31 липня видання New York Times повідомило, що американський технологічний гігант Microsoft веде переговори про придбання TikTok. За повідомленням агентства Bloomberg та видання Wall Street Journal, які посилаються на анонімні джерела у Вашингтоні, адміністрація США ще в п'ятницю може оголосити про рішення, яким вимагатиме від ByteDance вийти із власності в TikTok.

Джерело: <https://www.volynpost.com/news/168807-v-ssha-mozhut-zaboronyty-tiktok>

Завдання 2. Прочитайте фрагмент статті. Знайдіть розщеплений присудок. Замініть його.

Російські окупанти завдали чотири удари по Харкову. Відомо про влучання в район щільної житлової забудови, пише LB.ua. За даними Харківської обласної прокуратури, кількість постраждалих зросла до 52 людей, серед них 23 чоловіки, 26 жінок та троє дівчат віком 12, 13 та 17 років. Ще троє людей загинули.

За даними ОВА кількість поранених збільшилася до 37. Медики борються за життя чотирьох пацієнтів - двох жінок та двох чоловіків, які перебувають у важкому стані. За даними МВС, станом на 17:00: через російський удар по Харкову сьогодні загинуло троє осіб, ще 29 поранено. "З перших хвилин на місцях влучань за різними адресами працювали понад 250 рятувальників та поліцейських. Комунальники та волонтери допомагають розбирати завали, надавати допомогу потерпілим. Слідчі поліції ретельно обстежують місцевість, фіксують кожен доказ безпідставної атаки мирних харків'ян. Психологічна підтримка, юридична консультація, охорона майна громадян - під увагою екстрених служб системи МВС", - йдеться в повідомленні. Джерело: <https://www.volynpost.com/news/241100-rosiiany-skynuly-chotyry-kaby-na-zhytlovyj-budynok-u-harkovi>

Завдання 3. Зредагуйте речення так, щоб у них не було плеоназмів.

1. Вона особисто зустрілася з директором.
2. Ми заздалегідь попередили про зміну планів.
3. Повернувшись назад, він продовжив розмову.
4. Вона піднялася вгору по сходах.
5. Вона написала автобіографію про своє життя.
6. Ми всі разом колективно вирішили проблему.
7. Вона знову повторила ту саму помилку.

8. Вона вийшла назовні з кімнати.
9. Вони зібралися разом у групу.
10. Вони обговорили між собою цю ситуацію.
11. Це було коротке резюме змісту.
12. Вона зробила це власноруч своїми руками
13. Це був попередній пролог до вистави.

Тема 10. Помилки у тексті: інформаційні та морфологічні

1. Морфологічні помилки.
2. Милозвучність, уникнення важких збігів звуків.
3. Стратегія виправлення: визначення причин помилки, збереження авторського стилю.

Література:

1. Білограць Х., Нечипір А. Мовностилістичні помилки ведучих українських телеканалів. *Вісник Національного університету "Львівська політехніка". Серія : Журналістські науки.* 2019. Вип. 3. С. 129-135.
2. Зінчук Р., Остапчук С., Кевлюк І. Пунктуаційна культура сучасних онлайн-ЗМІ. Різновиди анормативів та редагування. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету.* Сер.: Філологія. 2023. № 60. С.48-52.
3. Основи редагування: у 2 кн. [текст] / З. В. Партико. 3-тє вид., переробл. і допов. Київ : Видавництво Ліра-К, 2020. 130 с.
4. Редакторський аналіз і методика редагування : навч. посіб. / С. В. Гузенко. Миколаїв : МНУ імені В. О. Сухомлинського, 2017. 150 с.
5. Яворський А. Мовні помилки в журналістських текстах (на матеріалі одного номера газети «Край Кам'янецький»). URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua/handle>

1. Визначити зміст морфологічних помилок як порушень у використанні граматичних форм слів, що призводять до невідповідності нормам сучасної літературної мови. Морфологічні помилки виникають у процесі словозміни, коли автор неправильно застосовує відмінки, роди, числа, часи чи інші граматичні категорії. Їхня роль у тексті негативна, адже вони знижують рівень мовної культури, ускладнюють сприйняття та можуть спотворювати зміст повідомлення.

Пояснити основні типи морфологічних помилок.

2. Визначити зміст милозвучності як властивості української мови, що полягає у гармонійному поєднанні звуків, яке забезпечує легкість і природність мовлення. Милозвучність є однією з характерних рис української літературної мови, вона сприяє комфортному сприйняттю тексту, підсилює його естетичну цінність та комунікативну ефективність.

Пояснити значення уникнення важких збігів звуків як редакторського завдання, що полягає у доборі мовних засобів для запобігання надмірній концентрації однакових або подібних звуків, які ускладнюють вимову й сприйняття. Особливу увагу слід приділяти використанню прийменників, сполучників та часток, які мають варіантні форми (наприклад, у/в, з/із/зі, і/й), що допомагають уникати небажаних збігів.

3. Визначити зміст стратегії виправлення як системного підходу редактора до усунення помилок у тексті, що передбачає не лише технічне редагування, а й аналіз причин їх виникнення та збереження індивідуального стилю автора. Помилка може бути результатом неуважності, недостатнього знання мовних норм, складності теми чи особливостей творчої манери. Завдання редактора полягає у виявленні цих причин і виборі оптимального способу виправлення.

Пояснити значення визначення причин помилки: воно допомагає редактору зрозуміти, чи є відхилення випадковим, системним або пов'язаним із авторським задумом. Такий аналіз дозволяє уникнути надмірного втручання й забезпечує коректність редакторської роботи.

Окреслити принцип збереження авторського стилю як ключовий у стратегії виправлення. Редактор має усунути мовні, логічні чи інформаційні недоліки, але водночас залишити індивідуальні особливості викладу — лексику, інтонацію, образність, ритм. Виправлення не повинно перетворювати текст на «редакторський», воно має підтримувати автентичність авторського голосу.

Запитання для самостійної роботи

1. Що означає поняття «стратегія виправлення» у редакторській діяльності?
2. Чому важливо визначати причини виникнення помилки перед її виправленням?
3. Які типові причини помилок може виявити редактор (неуважність, незнання норм, особливості стилю)?
4. Як аналіз причин помилки допомагає уникнути надмірного втручання у текст?
5. У чому полягає принцип збереження авторського стилю під час редакторської правки?
6. Які мовні та стилістичні елементи редактор має залишати недоторканими, щоб зберегти індивідуальність автора?
7. Як редактор може поєднати виправлення помилок із підтримкою автентичності авторського голосу?
8. Чому стратегія виправлення є важливою для формування довіри між автором і редакцією?

Завдання для самоконтролю

Завдання 1. Проаналізуйте новини та виправте помилки

1. Сьогодні вранці відвідувачі міського парку були приємно здивовані появою яскравої какаду, яка сиділа на гілці старого дуба. Птах мав строкате оперення з жовтими, рожевими та блакитними відтінками. За словами орнітологів, така какаду — рідкісний гість у наших широтах.

2. У міському зоопарку Луцька з'явився новий мешканець — цікаве фламінго, яке одразу привернуло увагу відвідувачів. Птах має незвичайне рожеве забарвлення та граційно пересувається по вольєру. Працівники зоопарку зазначають, що таке фламінго — рідкісний вид, і його поведінка викликає захоплення у дітей та дорослих.

3. Відомий Тбілісі останнім часом став одним із найпопулярніших туристичних напрямків на Кавказі. Мандрівники захоплюються його старовинною архітектурою, смачною кухнею та гостинністю місцевих мешканців. За даними туристичних агентств, кількість відвідувачів Тбілісі зросла на 20% порівняно з минулим роком.

4. Учора ввечері в одному з дворів Луцька сталася незвичайна подія. Велика собака породи алабай врятувала трирічну дівчинку, яка вибігла на проїжджу частину. Пес миттєво зреагував і зупинив дитину, коли та наблизилася до дороги, по якій рухався автомобіль. Очевидці події називають собаку справжнім героєм і вже звернулися до міської ради з проханням відзначити тварину нагородою.

5. У кількох українських вишах, зокрема в Києві, Львові та Харкові, зростає інтерес до вивчення гінді. За словами викладачів, студенти обирають його не лише через культурну цікавість, а й через перспективи працевлаштування у міжнародних компаніях. У Луцьку також планують запровадити факультативний курс гінді в одному з гуманітарних коледжів.

6. У Луцьку на центральному ринку вперше з'явилася ківі, вирощене у теплицях Волинської області. За словами аграріїв, це — експериментальний урожай, який вдалося отримати завдяки спеціальним умовам мікроклімату. Місцеві жителі активно купують ківі, відзначаючи його солодкий смак і соковитість. Експерти прогнозують, що ківі може стати новим трендом серед українських фермерів.

7. Після тривалих злив у центральній частині США рівень води в Міссісіпі значно піднявся, що призвело до масштабних підтоплень у штатах Іллінойс, Міссурі та Арканзас. Місцева влада оголосила надзвичайний стан у кількох округах. За даними Національної метеорологічної служби, рівень води перевищив критичну позначку на 1,5 метра. Рятувальні служби працюють у посиленому режимі, евакуюючи мешканців із зон ризику. Міссісіпі, одне з найдовших у Північній

Америці, вкотре демонструє свою непередбачувану силу.

Тести для самоконтролю

1. Хто в інформаційних агентствах відбирає, опрацьовує авторські оригінали, готує їх до видання

Репортер

Редактор

Верстальник

2. Функції менеджера, керівника проєкту в інформаційних агентствах виконує

Репортер

Редактор

Верстальник

3. Вивчення різноманітних літературних джерел для підвищення загальноосвітнього і професійного рівня, розширення знань про предмет, відображений у тексті - це складова діяльності редактора

Пізнавальна

Ціннісно-орієнтаційна

Комунікативна

4. Планувати випуск видань, оцінювати і добирати матеріал для публікації, обирати рецензентів під час роботи над твором - це складова діяльності редактора

Пізнавальна

Ціннісно-орієнтаційна

Комунікативна

5. Організаційні процеси, контакти з авторами, читачами, працівниками - це складова діяльності редактора

Пізнавальна

Ціннісно-орієнтаційна

Комунікативна

6. Розробка концепції видання, літературно-аналітична робота над текстом і апаратом видання, творчі контакти з авторами, співробітниками видавництва і типографії - це робота

Автора видання

Редактора видання

Репортера видання

7.Рішення економічних проблем - це складова діяльності редактора

Маркетингова

Інформаційна

Ціннісно-орієнтаційна

8.Покоління візуалів, на яке спрямовані сучасні видання - це покоління

яке любить читати великі тексти, аналізувати, співставляти їх та оцінювати

яке любить лаконічні тексти, які дають максимум інформації

яке любить ілюстрації

9.Хто з учених редагування ототожнював із лінгвістикою, із правкою граматичних, стилістичних огріхів

О.Потебня

О.Пономарів

Д.Розенталь

10. Який учений визнавав, що неможливо підпорядкувати живе мовлення лише логічним законам

В.Свинцов

Д.Розенталь

О.Пономарів

11.Під час першого прочитання твору

редактор лише формує загальне уявлення про текст

редактор може розглянути і оцінити внутрішню структуру тексту

редактор встановлює зв'язки між різними елементами, остаточно виправляє помилки

12. Мисленнєвий прийом, за допомогою якого роз'єднують цілісний предмет на складові частини (властивості, ознаки, відношення) з метою їхнього всебічного вивчення.

Синтез

Аналіз

Порівняння

13. Мисленнєвий прийом, під час застосування якого об'єднують раніше виділені частини або висновки про них у єдине ціле (цілісний висновок)

Синтез

Аналіз

Порівняння

14. Який вчений такі особливості тексту, як відповідність змісту, мови, стилю тексту його функціональному призначенню, рівню й потребам читача назвав редакторськими?

О.Ребрій

А.Мільчин

О.Ребров

15. Основними категоріями тексту є

цілісність, зв'язність

завершеність, мотивованість

грамотність, структурованість

16. Три види редакторського читання рукопису

1) оцінне; 2)структурувальне; 3)шліфувальне

1) ознайомлювальне; 2) рецензентське (оцінне); 3) шліфувальне

1)ознайомлювальне; 2) формотворче; шліфувальне

17.Дозволяє зрозуміти текст у цілому, визначити місце і роль структурних одиниць тексту, оцінити їхній взаємозв'язок читання

Ознайомлювальне

Рецензентське

Шліфувальне

18.Осмислення, аналіз, оцінка і критика окремих структурних одиниць і тексту в цілому - це читання

Ознайомлювальне

Рецензентське

Шліфувальне

19. Аналіз і оцінка готового до видання тексту, усунення дрібних неточностей у ньому - це читання

Ознайомлювальне

Рецензентське

Шліфувальне

20. Контрольним читанням називають читання

Ознайомлювальне

Рецензентське

Шліфувальне

21. Про який вид читання йдеться: читач на багато деталей, фрагменти твору може не звернути уваги, тобто в цих випадках раціональних аналогій може взагалі не бути. Увага може бути поверховою і тоді мисленнєві аналогії будуть вельми приблизними, розпливчастими, випадковими.

Розважальне читання

Редакторське читання

Оцінне читання

22. Редакторське читання є

Одноразове

Багаторазове

Спорадичне

23. Супроводжується певними записами – позначками на полях, посторінковими зауваженнями читання

Розважальне

Професійне

Спорадичне

24. Актуальність, оригінальність, відповідність виду і типу видання, необхідність і доцільність публікації - це критерії оцінки

Теми

Фактичного матеріалу

композиції

25. Відповідність темі, достовірність, точність, новизна, науковість, доречність, яскравість, виразність, наочність, доступність - це критерії оцінки

Теми

Фактичного матеріалу

Композиції

26. Гармонійна цілісність і системність - це критерії оцінки

Теми

Фактичного матеріалу

Композиції

27. Точність слововживання, яскравість, виразність - це критерії оцінки

Теми

Композиції

Мови і стилю

28. Тематична, змістова єдність тексту, підпорядкована основній ідеї, його змістова завершеність – це

Змістова цілісність тексту

Грамотність тексту

Структурованість тексту

29. Низка тем кожної структурної одиниці – частини тексту

Змістовий ланцюжок

Змістова структура

Змістова зрозумілість

30. Відомості, які пропускають у тексті –

Змістові допуски

Змістові прогалини

Змістові лінії

31. Здатність тексту бути носієм завершеного повідомлення, передавати інформацію-

Комунікативність

Інформативність

Змістовність

32. Відображає явища дійсності і їх взаємозв'язку, це осмислена автором картина світу, реального чи уявного, передана засобами мови

концептуальна інформація

підтекстова інформація

фактична інформація

33. Відображає авторську оцінку, інтерпретацію теми, явища, може бути виражена вербально, або про неї можна здогадатися з контексту. Таку інформацію розуміють із тексту в цілому, вона зумовлена осмисленням відображених у тексті фактів і їх відносин - це інформація

концептуальна інформація

підтекстова інформація

фактична інформація

34. Прямо не виражена, прихована інформація, яку розуміють на основі фактичної завдяки здатності тексту породжувати асоціативні значення -це

концептуальна інформація

фактична інформація

підтекстова інформація

35. Щось чітко встановлене, таке, що відбулося насправді, власні імена, географічні назви, дати, кількісні показники - це

концептуальна інформація

підтекстова інформація

фактичний матеріал

36. Композиція тексту має такі складові:

вступ, основна частина, завершальна частина

цитати, ремінісценції, висновки

анотація, вступна частина, висновки

37. Структура тексту залежить від

кількості цитат

жанру твору

обсягу вступної частини

38. Дотепи, каламбури доречні у тексті

Некролозі

науково-публіцистичному

фейлетоні

39. Організація твору в плані вираження його змісту –

архітектура тексту

архітектоніка тексту

архаїка тексту

40. Інтер'юрна форма вираження твору –

прихована, виражена словесно

виражена зображеннями (фото, ілюстраціями)

виражена цитатами

41. У малосторінковій газеті слід розміщувати

максимальну кількість ілюстрацій

багато складних ілюстрацій

мінімальну кількість ілюстрацій

42. До зміни формату видання вдаються тоді, коли

хочуть привернути увагу читача

випуск припадає на святкову дату

змінюється кількість опублікованого матеріалу

43. Стійка композиція номера видання

стала, ніколи не змінюється

змінюється через певні обставини

постійно має змінюватись

44. занадто вузькі колонки у газетах

виглядають естетично привабливо

переважають у всіх виданнях

заважають читанню текстів

45. Широка колонка в тексті

виглядає естетично привабливо

переважає у всіх виданнях

виділяє своїм форматом важливий матеріал

46. Використовувати в виданнях лише об'ємні матеріали

потрібно постійно

можна лише як виняток

не можна

47. Заголовок тексту в газетних виданнях

потрібно розміщувати лише зверху

потрібно розміщувати зверху або в центрі

можна розміщувати зверху, в центрі або збоку

48. Центральний матеріал у газетних виданнях виділяють

великим заголовком

розміщенням у центрі сторінки

великим заголовком, ілюстрацією, рамкою, збільшенням формату набору та ін.

49. Неодмінний елемент першої сторінки видання -

анонс

анотація

рецензія

50. Одне велике новинне фото розміщують

на першій сторінці видання

всередині видання

внизу сторінки

Перелік питань до іспиту

1. Функціональні обов'язки редактора у видавництві
2. Редакційний менеджмент
3. Редакційний маркетинг
4. Значення редакторської праці для автора
5. Відповідальність редактора перед читачем
6. Тлумачення поняття редагування різними вченими
7. Інформативність тексту і види інформації
8. Фактичний матеріал і критерії його редакторської оцінки
9. Види фактів і їх значення у виданнях різного функціонально-цільового призначення
10. Перевірка фактів. Прийоми виявлення фактичних помилок
11. Інформаційна та комунікативна точність.
12. Композиційні і тематичні помилки
13. Логічність мислення автора і логічна культура редактора
14. Аналіз тексту з погляду логіки
15. Лексичні помилки у ЗМІ та публічному мовленні
16. Багатозначність слова і контекстуальна точність його вживання.
17. Помилки відмінювання (насамперед іменників і числівників)
18. Вади у ступенюванні (прикметників, дієприкметників, прислівників)
19. Порухення правил милозвучності української мови
20. Форма та структура видань. Розміщення та відбір матеріалів.
21. Сутність, предмет і завдання редакторського аналізу і оцінки тексту (у трактуваннях різних вчених)
22. Загальна структура редакторського аналізу і редагування
23. Професійне читання як основа якісної редакторської праці
24. Рецензування рукопису
25. Мовностилістичне виправлення тексту.
26. Методика роботи редактора з мовними штампами.
27. Помилки в інформаційних жанрах журналістики
28. Редакторський аналіз заголовків

Рекомендована література

1. Білограць Х., Нечипір А. Мовностилістичні помилки ведучих українських телеканалів. *Вісник Національного університету "Львівська політехніка". Серія : Журналістські науки.* 2019. Вип. 3. С. 129-135.
2. Зінчук Р., Остапчук С., Кевлюк І. Пунктуаційна культура сучасних онлайн-ЗМІ. Різновиди анормативів та редагування. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету.* Сер.: Філологія. 2023. № 60. С.48-52.
3. Маєр К. Журналістика: підручник / Маєр К.; пер. з нім. В. Климченка, В. Олійника / за загал. ред. В. Іванова. Київ: Академія української преси, Центр вільної преси, 2022. 300 с.
4. Основи редагування: у 2 кн. [текст] / З. В. Партико. 3-тє вид., переробл. і допов. Київ : Видавництво Ліра-К, 2020. 130 с.
5. Редакторський аналіз і методика редагування : навч. посіб. / С. В. Гузенко. Миколаїв : МНУ імені В. О. Сухомлинського, 2017. С.1-50.
6. Редакторська справа: сучасний стан і перспективи розвитку : колективна монографія / за заг. ред. проф. Ж. Колоїз. Кривий Ріг : КДПУ, 2023. 282 с.
7. Рус-Моль, Штефан; Шульц Танев. Журналістика: посібник / Пер. з нім. В. Климченко та В. Олійник; наук. ред. В. Іванов. Київ: Академія української преси, Центр вільної преси, 2025. 393 с.
8. Серажим К. Композиція та архітектоніка тексту: принципи редакторського втручання. *Масова комунікація: історія, сьогодення, перспективи: науково-практичний журнал* /відп. ред. С.І.Кравченко; упоряд. М.А.Рожило. Луцьк: Східноєвропейський національний університет ім. Лесі Українки, 2014. № 5 - 6 (5). С. 95 – 100.
9. Яворський А. Мовні помилки в журналістських текстах (на матеріалі одного номера газети «Край Кам'янецький»). URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua/handle>

Додаткові

- 10.Николюк Т.В. Шкляєва Н. Жаргонна лексика волинських медіа. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2025. Випуск 82. Т.2. С.289-294.
- 11.Николюк Т. В., Шкляєва Н. В. Діалектизми як розмовний елемент у сучасних волинських медіа. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»*: серія «Філологія». Острог : Вид-во НаУОА, 2024. Вип. 21(89). С. 58–62.

Інформаційні ресурси

12. Антифейк. Spravdi.URL: <https://spravdi.gov.ua/sprostuvannya-fejkiv>
- 13.Зінченко Н. Вирізняти «новину» з-поміж потоку. Як це — працювати випусковим редактором на телебаченні.URL: <https://surl.lu/juytaa>
- 14.Зінченко Н. Як це - працювати регіональним редактором на телебаченні. URL: <https://surl.li/nboogw>
- 15.Від комунальних до незалежних медіа: покрокова інструкція для редакторів. Prometheus. URL: <https://prometheus.org.ua/prometheus-free/vid-komunalnyh-do-nezaleznyh>
- 16.Фактчек: довіряй-перевіряй. Prometheus. URL: <https://study.ed-era.com/uk/courses/course/5129>
- 17."Thomson Media й «Аналітика даних для видавців медіа» для українських редакцій": URL: <https://mediamaker.me/bezplatni-osvitni-kursy-dlya-medijnykiv-6992/>

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ВИДАННЯ

Редакторський аналіз [Текст]: Методичні вказівки для практичної та самостійної роботи для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти освітньої програми «Медіакомунікації та PR» галузі знань 06 Журналістика спеціальності 061 Журналістика денної та заочної форм навчання/ уклад. Т.В.Николюк, Л.В.Жванія. Луцьк : Відділ іміджу та промоції ЛНТУ, 2025. 53 с.

Комп'ютерний набір

Т.В.Николюк

Підп. до друку 2025р.

Формат 60x84/16. Папір офс. Гарнітура Таймс.

Ум. друк. арк. ____ . Обл.-вид. арк.

Тираж ____ прим.

Відділ іміджу та промоції

Луцького національного технічного університету

43018 м. Луцьк, вул. Львівська, 75

Друк – ВІП ЛНТУ